

Pomorskie rolnictwo na podstawie wyników wstępnych Powszechnego Spisu Rolnego 2020 oraz rachunkowości rolnej PL FADN z lat 2011- 2020

Wybrane cele Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027
– II filar

*Bogdan Pomianek
Departament Wspólnej Polityki Rolnej
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi*

Co ważne podczas przygotowania Planu Strategicznego WPR?

- Zmiana modelu wdrażania (*new delivery model*) – nowe, jednolite, **łączne podejście** do całego WPR (*I i II filar*), **oparte na wynikach**;
- **obowiązkowy 40% ringfencing klimatyczny** - tj. 40% łącznej alokacji I i II filaru WPR;
- **obowiązkowy 35% ringfencing środowiskowy** – tj. 35% alokacji II filaru WPR;
- **obowiązkowy 25%** koperty płatności bezpośrednich **na ekoschematy**;
- **dostosowanie do celów Europejskiego Zielonego Ładu** – tj. zapis odnoszący się do Strategii „Od pola do stołu” i Strategii na rzecz bioróżnorodności;
- wskazanie na **realizację zobowiązań** wynikających z **porozumienia paryskiego** dot. ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz inne przepisy (zał. XIII);
- zasada *no-backsliding*.

Cele szczegółowe Wspólnej Polityki Rolnej:

- ✓ wspieranie **godziwych dochodów** gospodarstw rolnych i ich odporności, **zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności**, **poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości** w tym dotyczących
- ✓ **łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywania się do niej**, odpowiednie gospodarowanie **zasobami wody, gleby, powietrza**, oraz **ochron różnorodności biologicznej**
- ✓ **przyciąganie młodych rolników**, **promowanie zatrudnienia**, **zdrowa żywność**, **dobrostanu zwierząt**
- ✓ *wiedza, innowacje, cyfryzacja*

Najważniejsze wyzwania strategiczne rolnictwa w Polsce

- Wzrost efektywności i wydajności gospodarstw m.in. poprzez modernizację i innowacje
- Cyfryzacja rolnictwa
- Pracownicy i zarządzający gospodarstwami rolnymi
- Pozyskanie i zwiększenie wydajności zasobów ziemi
- Organizacja sprzedaży, współpraca i podział korzyści w łańcuchu żywności
- Uwarunkowania środowiskowe prowadzenia działalności rolniej

niska **efektywność techniczna czynników** produkcji, niski **stopień dopasowania potencjału** do scenariuszy rozwój gospodarstw, **brak zaufania** do innowacji, brak **środków finansowych**, okres zwrotu zakupu maszyn – za długi, **niedostateczny** rozwoju **rynku usług**.....

niskie tempo **absorpcji nowych technologii** vs duże tempo zmian, niski **poziom umiejętności** cyfrowych, duże **zróżnicowanie cyfryzacji** małych/średnich/dużych gospodarstw.....

starzenie się społeczności producentów rolnych, **rosnące koszty** pracy, mała skłonność do podejmowania działalności pozarolniczej

znaczne **rozdrobnienie**, ekstensywny sposób prowadzenia działalności rolniczej, niska **zdolność kredytowa**, niska skłonności do **współpracy**, rzadkie korzystanie z **doradztwa/szkoleń** na rzecz **restrukturyzacji/dywersyfikacji**, mała skłonność do zmiany zawodu.....,

ciągle niski stopień **zaangażowania rolników w działania wspólne**, **niedostateczne** zorganizowanie rynku rolnego – centrów logistycznych.....

ograniczone **zasoby wodne**, duży udział gleb kwaśnych, niska zawartość materii organicznej, niewystarczająco **upowszechnione rozwiązania zapobiegające** ryzykom i kryzysom.....

Odpowiedź na zidentyfikowane wyzwania: Inwestycje w gospodarstwach

Wzmacnianie konkurencyjności:

- w produkcji zwierzęcej
- w produkcji ekologicznej
- w produkcji roślinnej (przechowywalność?)
- zwiększające udział w rynku (IF)

*uzupełniając inwestycje w scalania gruntów oraz
inwestycje w sektor pszczelarski*

Wzmacnianie odporności:

- zapobieganie rozprzestrzenianiu ASF
- zarządzanie ryzykiem

Odpowiedź na wyzwania środowiskowo-klimatyczne:

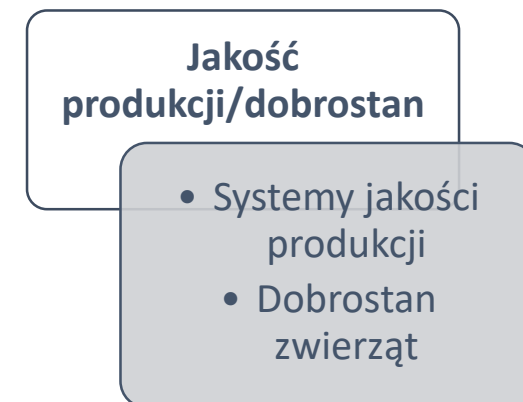
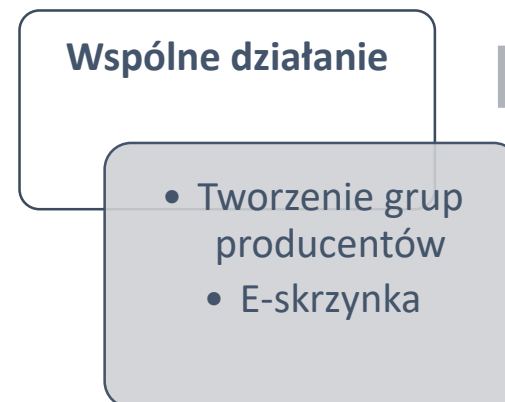
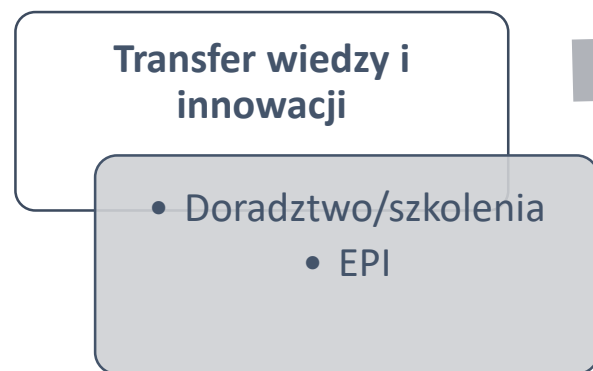
- inwestycje na rzecz klimatu i środowiska
- OZE i poprawa efektywności energetycznej
- rozwój usług na rzecz rolnictwa precyzyjnego

*jako uzupełnienie do wybranego wsparcia obszarowego
oraz sektorowego*

Rozwój potencjału:

- małych gospodarstw
- młodych rolników
- łańcuch dostaw (RHD)

Komplementarnie ze
wsparciem na rzecz:

I.10.1.1 - Inwestycje w gospodarstwach zwiększające konkurencyjność (dotacja)

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Interwencja zaprogramowana w ramach celu 2.

- ☐ **Beneficjent** - rolnik, który prowadzi na działalność rolniczą, z której uzyskuje roczny przychód ze sprzedaży w wysokości **45 tys. zł (ekologia), 75 tys. zł - pozostałe.**

W przypadku obszaru b, przychód musi pochodzić z działalności w zakresie produkcji ekologicznej.

- ☐ **Wielkość ekonomiczna gospodarstwa** – **co najmniej 25 tys. euro i nie więcej niż 250 tys. euro.**

- ☐ **Powierzchnia gospodarstwa** – **do 300 ha.**

Budżet interwencji

Środki UE (EFRROW) w mln [EUR]	Środki publiczne ogółem w mln [EUR]
421,8	767,0

I.10.1.1 - Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacja)

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

❑ Wspierane będą operacje:

- polegające na budowie lub modernizacji budynków lub budowli służących do **produkcji zwierzęcej**, stosowaniu rozwiązań **rolnictwa precyzyjnego** w budynkach lub budowlach służących do produkcji zwierzęcej, zapewnieniu wybiegów oraz pastwisk dla zwierząt z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań - **obszar A**
- w gospodarstwach prowadzących **produkcję ekologiczną** (*co najmniej 80% powierzchni /produkcji/zwierząt objęte jest tym systemem w dniu składania WPP*) - **obszar B**
- związane m.in. z przechowywaniem, przygotowaniem do sprzedaży w tym czyszczeniem, sortowaniem czy konfekcjonowaniem produktów rolnych - **obszar C**
- dotyczące zakupu maszyn do zbioru - **obszar D**

Uwaga! zakup maszyn/urządzeń związany z produkcją roślinną uwzględniono również w *Inwestycjach przyczyniających się do ochrony środowiska i klimatu* oraz *Inwestycjach w gospodarstwach rolnych zwiększających konkurencyjność – instrument finansowy*

I.10.1.1 - Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacja) cd.

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Inwestycja musi doprowadzić do wzrostu wartości dodanej brutto (GVA) gospodarstwie co najmniej o 10% w odniesieniu do roku bazowego w okresie 5 lat od dnia przyznania pomocy.

W

☐ Wysokość pomocy:

- 65% kosztów operacji kwalifikujących się do wsparcia w przypadku rolników, którzy nie ukończyli 40 roku życia lub realizują operację w gospodarstwie prowadzącym działalność ekologiczną (**obszar B**) albo 45% tych kosztów w przypadku pozostałych operacji.

☐ Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne w ramach interwencji w okresie realizacji planu nie może przekroczyć:

- **1 mln zł** - w przypadku obszaru A, B oraz C – jeżeli zakres dotyczył będzie przechowalni.
- **300 tys. zł** - w przypadku pozostałych operacji **obszaru B, C i D**. Limity nie łączą się

Pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kwalifikujących się do wsparcia powyżej 50 tys. zł.

I.10.1.1 - Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacja) cd.

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Beneficjent „Rozwój małych gospodarstw” może wnioskować o pomoc po zrealizowaniu biznesplanu.

Prowadzenie min. ewidencji przychodów i rozchodów oraz zdarzeń o charakterze niefinansowym od dnia przyznania pomocy.

Preferencje m.in. dla systemów jakości, rolnika vs. zorganizowane formy, produkcja prosiąt, wolnostanowiskowe utrzymania zwierząt

I.10.4 Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu

❑ Beneficjent - rolnik, który prowadzi na terytorium RP działalność rolniczą lub grupa rolników.

❑ Zakres wsparcia

- inwestycje związane z **przechowywaniem nawozów** naturalnych,
- **pozyskiwaniem i zagospodarowaniem wody deszczowej**,
- **stosowaniem nawozów** lub **środków** ochrony roślin,
- **uprawą gleby**, gospodarowaniem TUZ.
- instalacjami do **powtórniego obiegu wody**,
- infrastrukturą techniczną dot. **adaptacji do niekorzystnych warunków pogodowych**,

❑ Kwota wsparcia - nie może przekroczyć 200 tys. zł.

❑ Intensywność pomocy:

- do 80% kosztów kwalifikowalnych operacji (grupa rolników),
- do 65% kosztów kwalifikowalnych operacji (rolnik).

Budżet interwencji

Środki UE (EFRROW) w mln [EUR]	Środki publiczne ogółem w mln [EUR]
174,8	317,9

Grupa rolników – co najmniej 3 rolników (osoba fizyczna), którzy ubiegają się wspólnie o pomoc.

I.10.2 - Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej

Beneficjent - rolnik, który prowadzi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność rolniczą.

Zakres wsparcia

- budowa lub zakup urządzeń do produkcji **energii z wody albo biogazu rolniczego** do 50 kW (*obszar a*),
- systemów poprawiających efektywność energetyczną budynków gospodarskich służących produkcji rolnej (*obszar b*).

Kwota wsparcia do:

1,5 mln zł – obszar a, 150 tys. zł – obszar b

Intensywność pomocy: do 65% KK operacji.

Budżet interwencji

Środki UE (EFRROW) w mln [EUR]	Środki publiczne ogółem w mln [EUR]
107,2	195,0

Wsparcie zakupu paneli fotowoltaicznych – Tak

jeżeli element kompleksowej operacji w *Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększających konkurencyjność dotacja, albo IF oraz Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja/IF).*

Jednocześnie możliwość wsparcia w ramach programu Agroenergia, PS.

Orientacja rynkowa gospodarstwa!!!

Beneficjent - rolnik będący posiadaczem gospodarstwa rolnego, który prowadzi na terytorium RP działalność rolniczą, z której uzyskuje przychód ze sprzedaży na ustalonym poziomie minimalnym.

Wsparcie będzie przyznawane w **formie ryczałtu** (w dwóch ratach), na realizację biznesplanu, w którym zostaną określone koszty operacji.

Wysokość pomocy (maksymalnie 85 % kosztów operacji):

- 150 tys. zł - gospodarstwa wprowadzające produkty na rynek w ramach tzw. **krótkiego łańcucha dostaw** (RHD, sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie) albo **prowadzące produkcję ekologiczną**
- 100 tys. zł - pozostałe.

Niewykluczanie ze wsparcia gospodarstw produkujących trzodę chlewną

Budżet interwencji

Środki UE (EFRROW) w mln [EUR]	Środki publiczne ogółem w mln [EUR]
265,10	482,00

budowa, modernizacja
lub wyposażenie
budynków lub budowli,
zakup nowych maszyn i
urządzeń

Warunki dostępu i zobowiązania:

- ☐ **wielkość ekonomiczna** gospodarstwa rolnika uprawnionego do otrzymania pomocy wynosi **poniżej 25 tys. euro**;
- ☐ operacja może dotyczyć **produkcji, przygotowania do sprzedaży produktów rolnych** wytwarzanych w gospodarstwie, rolniczego handlu detalicznego, sprzedaży bezpośredniej lub dostaw bezpośrednich;
- ☐ **biznesplan ma przedstawiać** koncepcję zmian w gospodarstwie służących zwiększeniu orientacji rynkowej gospodarstwa, a jego założenia mają być zrealizowane;
- ☐ w wyniku realizacji biznesplanu ma **nastąpić wzrost wartości sprzedaży produktów z gospodarstwa/produkcji rolnej (co najmniej o 30%** w stosunku do wartości bazowej) – nie mniej niż równowartość minimalnego wynagrodzenia, utrzymanie tego poziomu do dnia upływu 5 lat od pierwszej raty;
- ☐ nabyte środki trwałe mają być utrzymane w gospodarstwie co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;
- ☐ w gospodarstwie ma być prowadzona co **najmniej ewidencja przychodów i rozchodów**.

Interwencja zaprogramowana w ramach celu 7.

Beneficjent - młody rolnik – osoba pełnoletnia, która ma nie więcej niż 40 lat i po raz pierwszy rozpoczyna prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym jako jedyny kierujący.

☐ **Prowadzenie działalności rolniczej**

w gospodarstwie rolnym rozpoczyna się co do zasady z dniem, gdy osoba ubiegająca się o przyznanie pomocy stała się właścicielem lub objęła w posiadanie gospodarstwo rolne o powierzchni co najmniej 1 ha użytków rolnych. W uzasadnionych przypadkach można wyznaczyć późniejszą datę rozpoczęcia działalności rolniczej w gospodarstwie.

☐ **Wysokość pomocy** (premia wypłacana w dwóch ratach): **200 tys. zł**

Wymiana pokoleniowa w rolnictwie oraz udział w systemach jakości będą wiodącymi zagadnieniami przy wyborze operacji do przyznania pomocy.

Budżet interwencji

Środki UE (EFRROW) w mln [EUR]	Środki publiczne ogółem w mln [EUR]
315,17	573,03

inwestycje
budowlane, zakup
nieruchomości
rolnych, zwierząt
gospodarskich, zakup
nowych maszyn,
urządzeń, wyposażenia
lub sprzętu.

I.11 - Premie dla młodych rolników cd.

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Warunki dostępu:

- ☐ rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej (w gospodarstwie rolnym) nie wcześniej niż w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy;
- ☐ *(do 12 miesięcy)* gospodarstwo rolne o **powierzchni równej co najmniej średniej wojewódzkiej/krajowej** lub o **wielkości ekonomicznej równej co najmniej 15 000 euro**; powierzchnia użytków rolnych tego gospodarstwa nie może przekraczać 300 ha, a jego wielkość ekonomiczna – **150 000 euro**;
- ☐ **powierzchnia użytków rolnych stanowiących przedmiot własności beneficjenta**, użytkowania wieczystego lub dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego **stanowi przynajmniej 50% (70%)** średniej wojewódzkiej lub krajowej *(tej niższej)*;
- ☐ posiadanie odpowiednich kwalifikacji zawodowych lub umiejętności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym **lub uzupełnienie kwalifikacji**.

Preferencje m.in. dla systemów jakości, prowadzenia produkcji zwierzęcej.

Bardzo ważna wymiana pokoleniowa w rolnictwie oraz udział w systemach jakości

I.11 - Premie dla młodych rolników cd.

Zobowiązania m.in.:

- ☐ osiągnięcie odpowiedniego wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa (**od 10% do 30%, w zależności od wyjściowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa**) lub wielkości ekonomicznej na poziomie co najmniej 19 500 euro (jeżeli gospodarstwo beneficjenta nie spełniało wymogu wyjściowej wielkości ekonomicznej);
- ☐ stopniowe powiększanie udziału przychodów z prowadzonej w gospodarstwie działalności rolniczej we wszystkich przychodach beneficjenta - **do osiągnięcia co najmniej 60%**;
- ☐ korzystanie z **doradztwa indywidualnego dla** osób rozpoczynających po raz pierwszy prowadzenie gospodarstwa jako młody rolnik w ramach interwencji „Kompleksowe doradztwo rolnicze”;
- ☐ **uzupełnienie kwalifikacji zawodowych** – jeśli beneficjent nie spełniał wymogu dotyczącego posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych lub umiejętności;
- ☐ prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie jako kierujący, rachunkowości rolniczej oraz utrzymanie nabytych środków trwałych co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;

WWW.GOV.PL/ROLNICTWO

Dziękuję za uwagę

PlanWPR@minrol.gov.pl